

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

27. února 2020 *

„Řízení o předběžné otázce – Sociální politika – Rovné zacházení v zaměstnání a povolání – Směrnice 2000/78/ES – Články 2 a 6 – Zákaz jakékoli diskriminace na základě věku – Odměňování úředníků – Diskriminační systém odměňování – Doplatek k odměně vypočtené podle předchozího diskriminačního zařazení – Nová diskriminace – Článek 9 – Náhrada škody z důvodu diskriminačních právních předpisů – Prekluzivní lhůta pro podání žádosti o náhradu škody – Zásady rovnocennosti a efektivity“

Ve spojených věcech C-773/18 až C-775/18,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Verwaltungsgericht Halle (správní soud v Halle, Německo) ze dne 15. srpna 2018, došlými Soudnímu dvoru dne 10. prosince 2018, v řízeních

TK (C-773/18),

UL (C-774/18),

VM (C-775/18)

proti

Land Sachsen-Anhalt,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení A. Arabadžev (zpravodaj), předseda druhého senátu vykonávající funkci předsedy sedmého senátu, T. von Danwitz a A. Kumin, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Land Sachsen-Anhalt J. Baronem, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi C. Valero, jakož i B.-R. Killmannem a T. Maxianem Ruschem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu článků 2, 6, 9 a 17 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2000, L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79), jakož i článku 21 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci tří sporů, v nichž stojí TK (C-773/18), UL (C-774/18) a VM (C-775/18) proti Land Sachsen-Anhalt (spolková země Sasko-Anhaltsko, Německo) ve věci žádostí o zaplacení náhrady škody z důvodu diskriminace na základě věku, kterou údajně utrpěli při jejich zařazení do platového stupně při jejich nástupu do služebního poměru jako soudce nebo úředník v uvedené spolkové zemi.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Podle článku 1 směrnice 2000/78 je „[ú]čelem této směrnice stanovit obecný rámec pro boj s diskriminací na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v zaměstnání a povolání, s cílem zavést v členských státech zásadu rovného zacházení“.
- 4 Článek 2 této směrnice stanoví:

„1. Pro účely této směrnice se ‚zásadou rovného zacházení‘ rozumí neexistence jakékoli přímé nebo nepřímé diskriminace na jakémkoli základě uvedeném v článku 1.

2. Pro účely odstavce 1 se

- a) ‚přímou diskriminací‘ rozumí, pokud se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci na základě jednoho z důvodů uvedených v článku 1;
- b) ‚nepřímou diskriminací‘ rozumí, pokud by v důsledku zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo zvyklosti byla osoba určitého náboženského vyznání nebo víry, určitého zdravotního postižení, určitého věku nebo určité sexuální orientace v porovnání s jinými osobami znevýhodněna, ledaže
 - i) takové ustanovení, kritérium nebo praxe jsou objektivně odůvodněny legitimním cílem a prostředky k dosažení uvedeného cíle jsou přiměřené a nezbytné, [...]

[...]“

- 5 Článek 6 uvedené směrnice stanoví:

„1. Bez ohledu na čl. 2 odst. 2 mohou členské státy stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněny legitimními cíli, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.

Tyto rozdíly v zacházení mohou zahrnovat zejména:

- a) stanovení zvláštních podmínek pro přístup k zaměstnání a odbornému vzdělávání, pro zaměstnání a povolání včetně podmínek propuštění a odměňování, a to pro mladé pracovníky, starší osoby a osoby s pečovatelskými povinnostmi za účelem podpory jejich pracovního začlenění nebo zajištění jejich ochrany;
- b) stanovení minimálních podmínek věku, odborné praxe nebo let služby pro přístup k zaměstnání nebo k určitým výhodám spojeným se zaměstnáním;
- c) stanovení maximálního věku pro přijetí, který je založen na požadavcích dotyčného pracovního místa na odbornou přípravu nebo na potřebě přiměřené doby zaměstnání před odchodem do důchodu.

2. Bez ohledu na čl. 2 odst. 2 mohou členské státy stanovit, že v systémech sociálního zabezpečení v zaměstnání nepředstavuje stanovení věkových hranic pro přijetí nebo pro nárok na dávky v důchodu nebo invaliditě, včetně stanovení různých věkových hranic pro zaměstnance nebo skupiny či kategorie zaměstnanců v těchto systémech, a používání věkových kritérií při pojistně matematických výpočtech v souvislosti s těmito systémy diskriminaci na základě věku, pokud nepovede k diskriminaci na základě pohlaví.“

- 6 Článek 9 téže směrnice zní takto:

„1. Členské státy zajišťují, aby soudní nebo správní řízení, včetně, považují-li to za vhodné, dohodovacích řízení, směřující k dodržování povinností podle této směrnice byla dostupná všem osobám, které se cítí poškozeny nedodržováním zásady rovného zacházení, i když vztahy, ve kterých mělo dojít k diskriminaci, již skončily.

[...]

3. Odstavci 1 a 2 nejsou dotčeny vnitrostátní právní předpisy o lhůtách pro podávání žalob v případě zásady rovného zacházení.“

- 7 Článek 17 směrnice 2000/78 uvádí:

„Členské státy stanoví systém sankcí za porušování vnitrostátních předpisů přijatých k provedení této směrnice a přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Tyto sankce, které mohou zahrnovat náhradu škody poškozenému, musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy oznámí tyto předpisy Komisi nejpozději do 2. prosince 2003 a co nejdříve veškeré následné změny, které se jich týkají.“

Německé právo

- 8 V souladu s jeho § 1 je cílem Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz (obecný zákon o rovném zacházení) ze dne 14. srpna 2006 (BGBI. I, s. 1897, dále jen „AGG“) zabránit jakékoli diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu, pohlaví, náboženského vyznání či přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální identity nebo takovouto diskriminaci odstranit.
- 9 Ustanovení § 7 odst. 1 AGG uvádí:

„Pracovníci nesmí být diskriminováni na základě žádného z důvodů uvedených v článku 1 [...]“

- 10 Ustanovení § 15 AGG, nadepsané „Odškodňování a náhrada škody“, stanoví:

„(1) V případě porušení zákazu diskriminace je zaměstnavatel povinen nahradit škodu, která vznikla tímto porušením. Toto pravidlo se nepoužije, není-li zaměstnavatel za porušení této povinnosti odpovědný.

(2) Pokud jde o škodu, která není majetková, může pracovník požadovat přiměřené zadostiučinění v penězích.[...]

[...]

(4) Práva založená odst. 1 nebo 2 je třeba uplatnit písemně ve lhůtě dvou měsíců, pokud se strany kolektivních dohod nedohodly jinak. V případě žádosti o zaměstnání nebo o profesní postup počíná lhůta doručením odmítnutí a v ostatních případech škody v okamžiku, kdy se zaměstnanec o diskriminaci dozvěděl.

[...]“

- 11 Podle § 24 AGG se ustanovení AGG vztahují obdobně zejména na úředníky a soudce.

Spory v původních řízeních a předběžné otázky

- 12 Žalobkyně v původním řízení ve věci C-773/18 vykonává od 1. ledna 2010 funkci soudce u jednoho ze soudů spolkové země Sasko-Anhaltsko. Žalobci v původních řízeních ve věci C-774/18 a C-775/18 jsou úředníky této spolkové země od 1. srpna 2006, respektive 1. ledna 2009.
- 13 Do 31. března 2011 včetně byli žalobci v původním řízení odměňováni v souladu s Bundesbesoldungsgesetz (spolkový zákon o platech) ze dne 6. srpna 2002 (BGBl. I, s. 3020), ve znění zákona ze dne 12. července 2006 (BGBl. I, s. 1466) (dále jen „dřívější spolkový zákon o platech“). V souladu s tímto zákonem byl základní platový stupeň úředníka nebo soudce v každé funkční platové třídě určen při jeho nástupu do zaměstnání na základě jeho věku.
- 14 V rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560), Soudní dvůr rozhodl, že zásada zákazu diskriminace na základě věku zakotvená v článku 21 Listiny a konkretizovaná směrnicí 2000/78, konkrétně pak článkem 2 a čl. 6 odst. 1 této Listiny, brání tomu, aby byl v rámci každé platové třídy základní platový stupeň smluvního zaměstnance ve veřejném sektoru určen při nástupu tohoto zaměstnance do služebního poměru v závislosti na jeho věku.
- 15 Podle informací předkládajícího soudu zaujala spolková země Sasko-Anhaltsko po vyhlášení tohoto rozsudku stejný přístup jako Bundesministerium des Innern (spolkové ministerstvo vnitra, Německo), které udělilo spolkovým správním orgánům ve dvou oběžnících ze dne 27. ledna 2012 a 23. března 2012 pokyny, aby zamítly všechny stížnosti podané úředníky nebo soudci proti určení jejich odměny na základě dřívějšího spolkového zákona o platech z důvodu, že uvedený rozsudek se vztahoval na smluvní zaměstnance a nemohl být vztažen na situaci úředníků ve služebním poměru a soudců.
- 16 Z údajů poskytnutých předkládajícím soudem rovněž vyplývá, že se německé správní soudy rozcházejí v otázce, zda jsou zásady formulované v rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560), přenosné na podmínky odměňování úředníků ve služebním poměru a soudců.

- 17 Žalobci v původních řízeních podali dne 16. prosince 2013 (C-773/18), respektive 17. února 2012 (C-774/18) a 21. prosince 2012 (C-775/18) stížnosti u spolkové země Sasko-Anhaltsko proti stanovení jejich odměny do 31. března 2011, přičemž poukazovali na diskriminaci na základě věku. Požadovali zejména vyplacení zadostiučinění podle § 15 odst. 2 AGG.
- 18 Rozsudky ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005), jakož i ze dne 9. září 2015, Unland (C-20/13, EU:C:2015:561), Soudní dvůr rozhodl, že článek 2 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 brání vnitrostátnímu opatření, podle kterého je základní platový stupeň úředníka ve služebním poměru nebo soudce v rámci každé funkční platové třídy určen v závislosti na jeho věku při jeho nástupu do služebního poměru.
- 19 Dvěma zákony přijatými dne 18. prosince 2015 a 8. prosince 2016 stanovila spolková země Sasko-Anhaltsko doplatek k odměně, který se od roku 2008 vztahoval na všechny úředníky a soudce zaměstnané v jejích službách. Pro období do 31. března 2011 včetně byl uvedený doplatek proveden ve výši procentního podílu základního platu, který úředníci a soudci skutečně pobírali v průběhu každého posuzovaného roku na základě dřívějšího spolkového zákona o platech.
- 20 Předkládající soud upřesňuje, že cílem tohoto doplatku k odměně bylo provést dva rozsudky Bundesverfassungsgericht (Spolkový ústavní soud, Německo), kterými tento soud rozhodl, že odměna soudců a úředníků spolkové země Sasko-Anhaltsko je nižší než zákonné minimum stanovené Grundgesetz (základní zákon), a uložil jí, aby od roku 2008 zvýšila odměnu úředníků a soudců ve svých službách.
- 21 Dne 24. března 2016 (C-773/18), 27. června 2016 (C-774/18) a 24. února 2016 (C-775/18) byly stížnosti žalobců v původním řízení zamítnuty z důvodu, že byly podány po lhůtě. V tomto ohledu měla spolková země Sasko-Anhaltsko zejména za to, že měli požadovat vyplacení zadostiučinění podle § 15 odst. 2 AGG ve lhůtě dvou měsíců uvedené v § 15 odst. 4 AGG, která začala běžet ode dne 8. září 2011, tedy v den vyhlášení rozsudku Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560).
- 22 Dne 18. dubna 2016 (C-773/18), 22. července 2016 (C-774/18) a 23. března 2016 (C-775/18) podali každý z žalobců v původním řízení u předkládajícího soudu žalobu, kterou se domáhali zejména toho, aby bylo spolkové zemi Sasko-Anhaltsko uloženo zaplatit jim zadostiučinění podle § 15 odst. 2 AGG.
- 23 Tento soud si jednak klade otázku, zda zpětné zvýšení odměn soudců a úředníků za období od 1. ledna 2008 do 31. března 2011 nepředstavuje novou diskriminaci na základě věku, jelikož toto zvýšení představuje procentní podíl základního platu pobíraného na základě diskriminačního zařazení do platového stupně provedeného podle dřívějšího spolkového zákona o platech.
- 24 Dále si předkládající soud klade otázku, zda vyhlášení rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560), mohlo vést k tomu, že žalobcům v původním řízení začala plynout lhůta dvou měsíců stanovená v § 15 odst. 4 AGG pro uplatnění jejich práv, v daném případě prostřednictvím podání stížností. S ohledem na skutečnost, že více než 60 % takových stížností podaných ve spolkové zemi Sasko-Anhaltsko bylo zamítnuto z důvodu nedodržení této lhůty, má tento soud pochybnosti o tom, zda se úředníci a soudci, kteří se nacházeli v takové situaci, jako je situace žalobců v původním řízení, mohli již od vyhlášení uvedeného rozsudku seznámit s diskriminační povahou výpočtu jejich odměny.
- 25 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Halle (správní soud v Halle, Německo) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Je dodatečné procentuální zvýšení v rámci systému odměňování diskriminujícího na základě věku novou diskriminací, pokud procentuální sazba zvýšení je pro všechny stupně jedné platové třídy stejně vysoká, a proto se sice změní absolutní, nikoli však relativní odstup mezi diskriminovanými a nediskriminovanými osobami?

- 2) Pokud bude odpověď na první otázku kladná, je takové procentuální zvýšení v rámci všech věkových kategorií odůvodněné, pokud je toto zvýšení založeno na tom, že původní plat je nižší než minimum stanovené Ústavou dotyčného členského státu?
- 3) Brání unijní právo, zejména článek 9 směrnice [2000/78], právní úpravě, podle níž je nárok na náhradu újmy za odměňování diskriminující na základě věku promlčen po dvou měsících, pokud
- uvedená lhůta začíná plynout vyhlášením rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, ECLI:EU:C:2011:560), i když se na dotčenou osobu nevztahuje Bundesangestelltentarifvertrag (kolektivní smlouva spolkových smluvních zaměstnanců), nýbrž její osobní situace odpovídá situaci ve [věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005), nebo ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 9. září 2015, Unland (C-20/13, EU:C:2015:561)];
 - s [rozsudkem ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560),] se dotčení úředníci a soudci (zaměstnanci) mohou seznámit pouze z obecně přístupných veřejných pramenů,
 - zaměstnavatelé po vydání výše uvedeného rozsudku uvedli, že není možné jej použít na úředníky ve služebním poměru [nebo] soudce a v tomto ohledu zpochybnily existenci diskriminace na základě věku, přičemž tento právní názor byl alespoň částečně zveřejněn,
 - judikatura správních soudů v prvním stupni v průběhu uvedené lhůty a rovněž poté do vyhlášení [rozsudku ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005),] existenci diskriminace na základě věku většinou neuznávala,
 - judikatura [vnitrostátních] soudů vyššího stupně v této lhůtě neexistovala a první rozhodnutí soudu nejvyššího stupně bylo přijato teprve po vydání [rozsudku ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005)];
 - v rámci služebního poměru úředníků nebo soudců platí prekluzivní lhůty jen v případě náhrady určitých nákladů a takové lhůty nejsou kratší než šest měsíců,
 - na nároky na plat (odměnu za práci) se vztahuje tříletá promlčecí lhůta, která začíná běžet na konci roku, v němž se stal nárok vymahatelným a oprávněný o nároku věděl nebo alespoň musel vědět, v opačném případě plyne desetiletá promlčecí lhůta,
 - vnitrostátní nároky na plat (odměnu za práci), které nejsou stanoveny zákonem, se musí uplatnit v relativně krátké lhůtě, a sice v rámci finančního roku, za který jsou uplatňovány?
- 4) Má skutečnost, že právní stav je nejasný či zmatečný, vliv na odpověď na třetí otázku?
- 5) Je pro zahájení plynutí prekluzivní lhůty dostačující, pokud okruh znevýhodněných osob ví o rozdílném zacházení, nebo musí znát i důvod tohoto rozdílného zacházení, tedy rozlišovací kritérium?“

K předběžným otázkám

K první a druhé otázce

K přípustnosti

- 26 Spolková země Sasko-Anhaltsko zpochybňuje přípustnost první a druhé předběžné otázky a tvrdí, že nejsou relevantní pro řešení sporu v původním řízení. Vzhledem k tomu, že se věci v původním řízení týkají vyplácení zadosti učinění na základě § 15 odst. 2 AGG, není důležité zjistit, zda mají žalobci v původních řízeních nárok na doplatek k odměně z titulu druhé údajně utrpěné diskriminace.
- 27 V tomto ohledu stačí připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora je v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené článkem 267 SFEU věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání svého rozsudku, tak relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade. Týkají-li se položené otázky výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudek ze dne 27. června 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 24 a citovaná judikatura).
- 28 Z toho vyplývá, že k otázkám týkajícím se unijního práva se váže domněnka relevance. Odmítnutí rozhodnout o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem ze strany Soudního dvora je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém, nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 27. června 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 25 a citovaná judikatura).
- 29 V projednávané věci ze spisu, kterým disponuje Soudní dvůr, vyplývá, že žalobci v původních řízeních před předkládajícím soudem tvrdí, že zpětné zvýšení odměn soudců a úředníků za období od 1. ledna 2008 do 31. března 2011 vedlo k běhu nové lhůty na základě § 15 odst. 4 AGG, jelikož způsobuje novou diskriminaci na základě věku.
- 30 Za těchto podmínek nemůže mít Soudní dvůr za to, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původních řízeních nebo že první a druhá otázka jsou hypotetické povahy.
- 31 Z toho vyplývá, že tyto předběžné otázky jsou přípustné.

K věci samé

- 32 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda články 2 a 6 směrnice 2000/78 musí být vykládány v tom smyslu, že brání opatření, které přiznává úředníkům ve služebním poměru a soudcům, aby se jim zajistila přiměřená odměna, doplatek k odměně ve vyšší procentního podílu základního platu, který předtím pobírali zejména na základě základního platového stupně, který jim byl pro každou platovou třídu určen při jejich nástupu do služebního poměru na základě jejich věku.
- 33 Jak vyplývá z čl. 2 odst. 1 směrnice 2000/78, zásada rovného zacházení je ve smyslu této směrnice chápána jako neexistence jakékoli přímé nebo nepřímé diskriminace na jakémkoli základě uvedeném v článku 1 uvedené směrnice. Článek 2 odst. 2 písm. a) této směrnice upřesňuje, že pro účely

odstavce 1 se přímou diskriminací rozumí, pokud se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází s jinou osobou ve srovnatelné situaci na základě některého z důvodů uvedených v článku 1 téže směrnice.

- 34 Je tedy třeba nejprve posoudit, zda takový doplatek k odměně, jako je doplatek dotčený ve věci v původním řízení, zahrnuje rozdílné zacházení ve smyslu čl. 2 odst. 1 směrnice 2000/78.
- 35 V tomto ohledu je nesporné, že doplatek k odměně stanovený zákony spolkové země Sasko-Anhaltsko ze dne 18. prosince 2015 a 8. prosince 2016 byl dotčným soudcům a úředníkům přiznán, aby jim zajistil platové ohodnocení úměrné významu jejich úřadu, jak to ukládá základní zákon, za období od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2011, a to ve výši procentního podílu základního platu dříve pobíraného v rámci základního platového stupně, který byl zase stanoven pro každou platovou třídu při nástupu těchto soudců a úředníků do služebního poměru na základě jejich věku, v souladu s dřívějším spolkovým zákonem o platech. Soudní dvůr přitom rozhodl, že článek 2 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 brání vnitrostátnímu opatření, podle kterého je základní platový stupeň úředníka v rámci každé funkční platové třídy určen při jeho nástupu do služebního poměru v závislosti na jeho věku (rozsudek ze dne 19. června 2014, Specht a další, C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005, bod 52).
- 36 Předkládající soud si tedy klade otázku, zda skutečnost, že úředníci ve služebním poměru a soudci znevýhodnění z důvodu svého věku dřívějším spolkovým zákonem o platech pobírají z důvodu nižšího základního platu, než je základní plat úředníků a soudců s rovnocennou praxí, kteří však byli přijati do služebního poměru ve vyšším věku, nižší doplatek k odměně za období od 1. ledna 2008 do 31. března 2011 v absolutním vyjádření než tito posledně uvedení, představuje nové rozdílné zacházení na základě věku.
- 37 V tomto ohledu je pravda, že doplatek k odměně stanovený v jednotném procentním podílu základního platu úředníka nebo soudce nemá jako takový vnitřní vazbu s věkem a nerozlišuje mezi jinými dotčenými osobami než těmi, které vyplývají z referenčního systému, který určuje uvedený základní plat.
- 38 Nicméně jak uvádí předkládající soud, vzhledem k tomu, že referenčním systémem je v projednávaném případě dřívější spolkový zákon o platech, který stanovil základní platový stupeň v rámci každé platové třídy při nástupu těchto soudců a úředníků do služebního poměru v závislosti na jejich věku, se zdá, že tato vazba má za následek, že doplatek k odměně dotčený ve věci v původním řízení, jak je stanoven zákony spolkové země Sasko-Anhaltsko ze dne 18. prosince 2015 a 8. prosince 2016, sám o sobě zakládá nové rozdílné zacházení na základě věku mezi těmito soudci a úředníky.
- 39 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že doplatek k odměně dotčený ve věci v původním řízení s sebou nese nové rozdílné zacházení ve smyslu čl. 2 odst. 1 směrnice 2000/78.
- 40 Zadruhé je třeba zkoumat, zda lze toto rozdílné zacházení odůvodnit s ohledem na čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78.
- 41 První pododstavec tohoto ustanovení upřesňuje, že členské státy mohou stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněny legitimními cíli, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.

- 42 Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že členské státy mohou podle čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 2000/78 stanovit opatření zahrnující rozdílné zacházení na základě věku. Členské státy mají značný prostor nejen pro uvážení toho, zda sledovat určitý cíl v oblasti sociální politiky a politiky zaměstnanosti, ale i pro vymezení opatření k dosažení tohoto cíle (rozsudek ze dne 19. června 2014, Specht a další, C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005, bod 46).
- 43 Podle předkládajícího soudu vyplývá rozdílné zacházení konstatované v bodě 39 tohoto rozsudku ze sledování cíle vyplývajícího ze základního zákona, který spočívá v zajištění přiměřené odměny úředníkům a soudcům spolkové země Sasko-Anhaltsko.
- 44 V tomto ohledu se cíl směřující k zajištění úředníkům a soudcům této spolkové země platového ohodnocení úměrného významu funkcí, které vykonávají, musí považovat za legitimní cíl (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. února 2019, Escibano Vindel, C-49/18, EU:C:2019:106, bod 66).
- 45 Podle samotného znění čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 je ještě třeba ověřit, zda jsou v rámci široké posuzovací pravomoci přiznané členskými státy, která byla připomenuta v bodě 42 tohoto rozsudku, prostředky použité k uskutečnění tohoto cíle přiměřené a nezbytné.
- 46 V tomto ohledu se použití doplatku k odměně stanovené podle jednotného procentního podílu základního platu obecně jeví jako vhodné k dosažení cíle, kterým je zajistit úředníkům a soudcům platové ohodnocení úměrné významu funkcí, které vykonávají.
- 47 Pokud jde o otázku, zda toto opatření překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení uvedeného legitimního cíle, předkládající soud si klade otázku, zda by doplatek k odměně neměl být stanoven jinými způsoby, zejména pak odkazem na nejvyšší platový stupeň v dotyčné platové třídě.
- 48 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v bodech 63, 72 a 86 rozsudku ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005), Soudní dvůr učinil závěr, že články 2 a 6 směrnice 2000/78 nebrání vnitrostátní právní úpravě, jejímž cílem je odstranit diskriminaci na základě věku, která se pro přechodné období odvolává na systém dřívějších odměn založený na rozdílném zacházení na základě věku v rozsahu, v němž je tento odkaz nezbytný pro zajištění ochrany nabytých práv a jeho účinky se postupně zmírňují, až nakonec zaniknou.
- 49 V tomto kontextu Soudní dvůr v bodě 81 uvedeného rozsudku uvedl, že je obzvláště složité určit újmu, kterou by takový přechodný režim mohl způsobit dotčeným úředníkům, zejména s ohledem na počet dotčených úředníků a absenci platného referenčního systému, který by umožnil srovnání mezi zvýhodněnými a znevýhodněnými úředníky.
- 50 V bodě 96 uvedeného rozsudku z toho Soudní dvůr vyvodil, pokud jde o období před nabytím účinnosti nové vnitrostátní právní, že doplatek k odměně vypočtený s odkazem na nejvyšší platový stupeň v dotyčné platové třídě se použije jen za existence platného referenčního systému a že takový referenční systém neexistoval v rámci dřívějšího spolkového zákona o platech, jelikož diskriminační hlediska tohoto zákona se potenciálně týkala všech dotčených úředníků.
- 51 S ohledem na tyto poznatky z judikatury je přitom třeba mít za to, že pokud takové opatření, jako je opatření dotčené ve věcech v původním řízení, odpovídá potřebě zajistit ochranu nabytých práv v kontextu vyznačujícím se zejména vysokým počtem dotčených úředníků a soudců, jakož i neexistencí platného referenčního systému, nevede k tomu, že dlouhodobě přetrvává rozdílné zacházení na základě věku, články 2 a 6 směrnice 2000/78 nebrání tomu, aby se s takovým dřívějším systémem odměňování spojil doplatek k odměně, jehož cílem je zajistit úředníkům ve služebním poměru a soudcům po krátkou dobu před nabytím účinnosti nové právní úpravy, která má odstranit diskriminaci na základě věku, platové ohodnocení, které je úměrné významu funkcí, které vykonávají.

- 52 Za těchto podmínek a s výhradou ověření, která musí tedy provést předkládající soud, se nejeví, že opatření dotčené v původním řízení překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle spočívajícího v zajištění přiměřené odměny úředníkům a soudcům spolkové země Sasko-Anhaltsko, jak ukládá základní zákon.
- 53 Z toho vyplývá, že na první a druhou otázku je třeba odpovědět tak, že články 2 a 6 směrnice 2000/78 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání opatření, které úředníkům a soudcům, s cílem zajistit přiměřenou odměnu, přiznává doplatek k odměně ve výši procentního podílu základního platu, který předtím pobírali zejména na základě základního platového stupně, který jim byl pro každou platovou třídu určen při jejich nástupu do služebního poměru na základě jejich věku, pokud toto opatření odpovídá potřebě zajistit ochranu nabytých práv v kontextu, který se vyznačuje zejména vysokým počtem dotčených úředníků a soudců, jakož i neexistencí platného referenčního systému, a nevede k tomu, že bude dlouhodobě přetrvávat rozdílné zacházení na základě věku.

Ke třetí až páté otázce

- 54 Podstatou třetí až páté otázky předkládajícího soudu, které je třeba rovněž zkoumat společně, je, zda musí být článek 9 směrnice 2000/78, jakož i zásady rovnocennosti a efektivity vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát stanovil počátek běhu dvouměsíční prekluzivní lhůty pro podání návrhu na náhradu újmy vyplývající z opatření zakládajícího diskriminaci na základě věku ke dni vyhlášení rozsudku Soudního dvora, kterým se konstatuje diskriminační povaha podobného opatření, zejména pokud v uvedeném členském státě existuje spor ohledně možnosti vztáhnout na dotýčené opatření závěry vyplývající z tohoto rozsudku.
- 55 Úvodem je třeba konstatovat, že je nesporné, že AGG provádí směrnici 2000/78 do německého práva, že cílem § 15 odst. 2 AGG je přispět ke splnění povinností, které pro Spolkovou republiku Německo vyplývají z článku 17 této směrnice, a že toto ustanovení AGG z tohoto důvodu stanoví náhradu nemajetkové újmy způsobené diskriminací na základě věku.
- 56 Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že přiznání takové zadostiučinění závisí pouze na prokázání existence diskriminace, že újma se v souladu s ustálenou vnitrostátní judikaturou oceňuje paušálně částkou 100 eur měsíčně za období, ve kterém přetrvávala diskriminace, a že nároky založené na § 15 odst. 2 AGG musí být podle § 15 odst. 4 AGG písemně uplatněny u zaměstnavatele ve lhůtě dvou měsíců od okamžiku, kdy se zaměstnanec o diskriminaci dozvěděl.
- 57 Počátek běhu této lhůty byl pro takové situace, jako jsou situace dotčené v původních řízeních, stanoven v souladu s judikaturou Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Německo) ke dni vyhlášení rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560).
- 58 Za těchto podmínek je třeba ověřit, zda délka této lhůty a stanovení počátku běhu lhůty na 8. září 2011 splňují požadavky vyplývající z článku 9 směrnice 2000/78, jakož i ze zásad rovnocennosti a efektivity.
- 59 Podle tohoto ustanovení přísluší členským státům zejména zajistit, aby správní řízení, směřující k dodržování povinností vyplývajících ze směrnice 2000/78, byla dostupná všem osobám, které se cítí poškozeny nedodržováním zásady rovného zacházení.
- 60 Z uvedeného ustanovení vyplývá, že otázka lhůt pro zahájení řízení směřujícího k prosazení povinností vyplývajících z této směrnice není unijním právem upravena (rozsudek ze dne 8. července 2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, bod 24).
- 61 Podle ustálené judikatury je totiž na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby upravil takové procesní podmínky, přičemž tyto podmínky nesmí být méně příznivé než ty, které se týkají obdobných řízení na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti), a v praxi nesmí

znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných unijním právním řádem (zásada efektivity) (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, bod 25).

- 62 Soudní dvůr měl již příležitost rozhodnout, že článek 9 směrnice 2000/78 nebrání takové lhůtě, jako je lhůta stanovená v § 15 odst. 4 AGG, za podmínky, že jednak tato lhůta není méně příznivá než ta, která se týká obdobných řízení na základě vnitrostátního práva, a jednak že stanovení počátečního dne, od kterého začíná uvedená lhůta běžet, neznemožňuje nebo nadměrně neztěžuje výkon práv přiznaných touto směrnicí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, bod 42).
- 63 Pokud jde o slučitelnost § 15 odst. 4 AGG se zásadou rovnocennosti, Soudní dvůr rovněž konstatoval, že možnost dosáhnout náhrady majetkové a nemajetkové újmy vyplývající z porušení zákazu diskriminace na základě rasy nebo etnického původu, náboženství nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální identity byla zavedena AGG, a že tedy před přijetím tohoto zákona v pravém slova smyslu neexistovala rovnocenná řízení (rozsudek ze dne 8. července 2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, bod 30). Takové konstatování se přitom zdá být potvrzeno informacemi ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici.
- 64 Z téhož spisu kromě toho vyplývá, že práv přiznaných § 15 odst. 2 AGG se lze dovolávat nezávisle na veřejnoprávní či soukromoprávní povaze zaměstnaneckého poměru a na tom, zda se na tyto poměry vztahuje kolektivní smlouva, či nikoli.
- 65 Za těchto podmínek je věcí předkládajícího soudu, aby ověřil, zda žaloby uvedené v třetí předběžné otázce, které zřejmě všechny souvisí s peněžitými nároky specifickými pro zaměstnanecké poměry ve veřejné službě, jsou podobné jako žaloba na náhradu škody podaná na základě § 15 AGG a obsahují příznivější procesní podmínky s ohledem na zvláštnosti dotčených řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, bod 29).
- 66 Předkládající soud je totiž jediný, kdo má bezprostřední znalost procesních podmínek takových žalob v oblasti práva veřejné služby, a je proto nejpopovolanější pro posouzení jak předmětu, tak základních prvků údajně obdobných řízení vnitrostátní povahy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, bod 28).
- 67 Pro účely tohoto přezkumu je třeba připomenout, že dodržení zásady rovnocennosti předpokládá, že dotyčné pravidlo se použije bez rozdílu na řízení, která jsou založena na porušení unijního práva, i na řízení založená na porušení vnitrostátního práva, která mají podobný předmět a příčinu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. září 2018, Rudigier, C-518/17, EU:C:2018:757, bod 62 a citovaná judikatura).
- 68 Co se týče zásady efektivity, je třeba uvést, že každý případ, v němž vyvstává otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení znemožňuje nebo nadměrně ztěžuje použití unijního práva, musí být analyzován s přihlédnutím k místu tohoto ustanovení v řízení jako celku, k jeho průběhu a jeho zvláštnostem u různých vnitrostátních soudních orgánů. Z tohoto hlediska je třeba případně zohlednit ochranu práva na obhajobu, zásadu právní jistoty a řádný průběh řízení (rozsudek ze dne 21. prosince 2016, TDC, C-327/15, EU:C:2016:974, bod 97 a citovaná judikatura).
- 69 Podle ustálené judikatury platí, že stanovení promlčecích lhůt vyhovuje v zásadě požadavku efektivity, neboť představuje uplatnění základní zásady právní jistoty, která chrání jak dotčenou osobu, tak dotyčný orgán veřejné správy. Povaha těchto lhůt totiž není taková, aby v praxi znemožňovaly nebo nadměrně ztěžovaly výkon práv přiznaných unijním právním řádem. Členským státům nicméně přísluší určit u vnitrostátních právních předpisů, které spadají do rozsahu působnosti unijního práva, lhůty odpovídající zejména významu rozhodnutí, která mají být přijata, pro zúčastněné osoby, složitosti řízení a právním předpisům, které mají být použity, počtu osob, které mohou být dotčeny,

a dalším veřejným nebo soukromým zájmům, které je třeba zohlednit. S touto výhradou mohou členské státy volně stanovovat více či méně dlouhé lhůty (rozsudek ze dne 21. prosince 2016, TDC, C-327/15, EU:C:2016:974, bod 98 a citovaná judikatura).

- 70 Pokud jde zejména o § 15 odst. 4 AGG, který stanoví lhůtu dvou měsíců pro podání stížnosti u zaměstnavatele, Soudní dvůr rozhodl, že se nejeví, že by tato prekluzivní lhůta mohla v praxi znemožnit nebo nadměrně ztížit výkon práv přiznaných unijním právem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, body 38 a 39).
- 71 Pokud jde o počátek běhu prekluzivní lhůty, Soudní dvůr měl příležitost zdůraznit, že tento nemůže být stanoven takovým způsobem, aby zaměstnanci hrozilo, že se nebude moci v této lhůtě dozvědět o existenci nebo významu diskriminace, jejíž obětí se stal, což by mu znemožňovalo uplatnění jeho práv (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, bod 40).
- 72 V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že v rozsahu, v němž byl počátkem běhu lhůty stanovené v § 15 odst. 4 AGG okamžik, kdy se zaměstnanec dozvěděl o tvrzené diskriminaci, nemůže toto ustanovení v praxi znemožnit nebo nadměrně ztížit výkon práv přiznaných unijním právem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, bod 41).
- 73 Soudní dvůr totiž nepovažuje za nepřiměřenou obtíž skutečnost, že je stanovena prekluzivní lhůta, která začíná běžet až ode dne, kdy se dotýčná osoba dozvěděla o tvrzené diskriminaci nebo o ní minimálně vědět musela (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, Flausch a další, C-280/18, EU:C:2019:928, bod 55).
- 74 Z judikatury připomenuté v bodech 71 až 73 tohoto rozsudku přitom vyplývá, že k tomu, aby se určitá osoba mohla seznámit s existencí nebo rozsahem diskriminace, jejíž je obětí, musí mít možnost znát zároveň rozdílné zacházení, kterému je vystavena, důvod tohoto rozdílného zacházení a diskriminační povahu rozdílného zacházení z tohoto důvodu.
- 75 Vzhledem k tomu, že v projednávané věci stanovil, že základní platový stupeň úředníka nebo soudce v rámci každé funkční platové třídy je při jeho nástupu do služebního poměru určen na základě jeho věku, starší spolkový zákon o platech, mohli se žalobci v původních řízeních již od svého přijetí dozvědět jak o rozdílném zacházení, jemuž byli vystaveni, tak o jeho důvodu.
- 76 Naproti tomu není ve věcech v původním řízení podle všeho sporné, že žalobci nevěděli ani nemohli ke dni svého nástupu do služebního poměru vědět o diskriminační povaze rozdílného zacházení, kterému byli vystaveni z uvedeného důvodu. Z předkládacích rozhodnutí totiž vyplývá, že se s ní seznámili jen krátce před podáním svých stížností.
- 77 Vystává tedy otázka, zda se žalobci v původních řízeních mohli seznámit s uvedenou diskriminační povahou ode dne vyhlášení rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560), jak rozhodl Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) s tím, že relevantní právní okolnosti byly v tomto rozsudku dostatečně jasně vymezeny.
- 78 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že povaha a rozsah povinnosti, kterou mají členské státy na základě čl. 2 odst. 2 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 ve vztahu k takové vnitrostátní právní úpravě, jako je dřívější spolkový zákon o platech, byly objasněny a upřesněny od vyhlášení rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560) (rozsudek ze dne 19. června 2014, Specht a další, C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005, bod 104).

- 79 Je nesporné, že spolková země Sasko-Anhaltsko v té době neinformovala své zaměstnance o vyhlášení tohoto rozsudku, ale že tento rozsudek byl k dispozici v den svého vyhlášení na internetové stránce Soudního dvora. Mimoto z předkládacích rozhodnutí vyplývá, že uvedený rozsudek byl zpřístupněn jak široké veřejnosti prostřednictvím německých sdělovacích prostředků, tak členům odborového svazu zastupujícího úředníky této spolkové země.
- 80 Předkládající soud upřesňuje, že z 10 667 žádostí o vyplacení zadosti učinění na základě § 15 odst. 2 AGG, podaných u orgánů uvedené spolkové země, bylo 7 071 žádostí zamítnuto, z nichž 6 516 z důvodu opožděného podání s ohledem na lhůtu stanovenou v § 15 odst. 4 AGG. V této lhůtě tedy bylo podáno 4 151 z těchto žádostí, z čehož více než 700 odborovým svazem jednajícím za své členy.
- 81 Předkládající soud připomíná, že úředníci a soudci ve službách spolkové země Sasko-Anhaltsko nespádali během období relevantního v původním řízení pod právní úpravu dotčenou ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560), ale pod právní úpravu dotčenou ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005), jakož i ze dne 9. září 2015, Unland (C-20/13, EU:C:2015:561).
- 82 Zdůrazňuje, že po vyhlášení rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560), měla spolková země Sasko-Anhaltsko podobně jako spolkové ministerstvo vnitra ve svých oběžnících ze dne 27. ledna 2012 a 23. března 2012 za to, že závěry vyplývající z tohoto rozsudku nelze přenést na situaci úředníků nebo soudců v jejich službách, neboť se týkají pouze situace smluvních zaměstnanců.
- 83 Předkládající soud upřesňuje, že tento názor sdílela až do vyhlášení rozsudků ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005), jakož i ze dne 9. září 2015, Unland (C-20/13, EU:C:2015:561) většina německých správních soudů, přičemž k objasnění ze strany Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) došlo až po vyhlášení rozsudku ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005).
- 84 Podle předkládajícího soudu tak byly právní poznatky relevantní ve věci v původním řízení objasňovány postupně v po sobě následujících rozsudcích Soudního dvora a až do vyhlášení rozsudků ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005, 2005, bod 51), jakož i ze dne 9. září 2015, Unland (C-20/13, EU:C:2015:561, body 33 a 34), nebyly tyto poznatky dostatečně jasně potvrzeny.
- 85 Konečně z předkládacích rozhodnutí vyplývá, že se žalobci v původních řízeních rychle neseznámili s rozsudkem ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560), ani nezhodnotili jeho význam, pokud jde o jejich vlastní odměnu.
- 86 Z těchto skutečností, zejména z okolnosti, že několik tisíců úředníků a soudců spolkové země Sasko-Anhaltsko podalo žádosti ve lhůtě stanovené v § 15 odst. 4 AGG, jasně vyplývá, že počátek běhu této lhůty, tak jak byla stanovena v projednávaném případě, v praxi neznemožnil výkon práv priznaných § 15 odst. 2 AGG.
- 87 Naproti tomu, jak se zřejmě domnívá předkládající soud, další skutečnosti nasvědčují tomu, že za zvláštních okolností, které tento soud popsal, se výkon těchto práv úředníky a soudci spolkové země Sasko-Anhaltsko stal nadměrně obtížným, jelikož začátek běhu lhůty byl stanoven takovým způsobem, že jim hrozilo, že nebudou moci ve lhůtě dvou měsíců rozeznat existenci nebo význam diskriminace, jejímiž oběťmi se stali.
- 88 V bodech 81 až 84 tohoto rozsudku totiž bylo připomenuto, že se rozsudek ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560) netýkal vnitrostátní právní úpravy použitelné na žalobce v původních řízeních řízení, že se spolková země Sasko-Anhaltsko a příslušné spolkové orgány

po vyhlášení tohoto rozsudku domnívaly, že závěry z něho vyplývající nelze přenést na situaci úředníků a soudců a že až do vyhlášení rozsudků ze dne 19. června 2014, Specht a další (C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005,2005, bod 51), jakož i ze dne 9. září 2015, Unland (C-20/13, EU:C:2015:561, body 33 a 34), sdílela toto stanovisko většina německých správních soudů.

- 89 Za těchto okolností se zdá, že předkládající soud má správně za to, že navzdory vysvětlením a upřesněním poskytnutým v rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560), pokud jde o povahu a rozsah povinnosti, kterou mají členské státy na základě čl. 2 odst. 2 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78, nebyly právní poznatky relevantní pro posouzení slučitelnosti pravidel týkajících se odměňování úředníků a soudců spolkové země Sasko-Anhaltsko s těmito ustanoveními vyhlášením tohoto rozsudku dostatečně objasněny, a to ani příslušným spolkovým orgánům, ani většině německých správních soudů.
- 90 Za takových podmínek se jeví, že existovalo nebezpečí, že úředníci, či dokonce soudci spolkové země Sasko-Anhaltsko nebudou schopni se ve lhůtě dvou měsíců od vyhlášení rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560) seznámit s existencí nebo významem diskriminace, jejímiž oběťmi se stali.
- 91 Zdá se, že existenci takového rizika potvrzuje jak skutečnost, že podle zjištění předkládajícího soudu žalobci v původním řízení okamžitě nevyhodnotili význam tohoto rozsudku, pokud jde o jejich odměnu, tak zamítnutí stížností podaných úředníky a soudci spolkové země Sasko-Anhaltsko z důvodu opožděnosti ve více než 60 %.
- 92 Tyto skutečnosti umožňují pochybovat o tom, že stanovení počátku běhu lhůty stanovené v § 15 odst. 4 AGG na den vyhlášení rozsudku ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai (C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560), dostatečně zohlednilo kritéria uvedená v bodě 69 tohoto rozsudku, zejména kritéria týkající se složitosti právních předpisů, které mají být použity, a počtu osob, které mohou být dotčeny.
- 93 Je však na předkládajícím soudu, který má jako jediný přímou znalost sporů v původním řízení, aby s ohledem na všechny relevantní skutkové a právní okolnosti provedl ověření nezbytná k určení, zda počátek běhu lhůty stanovené v § 15 odst. 4 AGG byl stanoven takovým způsobem, že výkon práv, která úředníkům a soudcům spolkové země Sasko-Anhaltsko přiznává § 15 odst. 2 AGG, jim byl nadměrně ztížen.
- 94 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na třetí až pátou předběžnou otázku odpovědět tak, že zásada efektivity musí být vykládána v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát stanovil počátek běhu dvouměsíční prekluzivní lhůty pro podání žádosti o náhradu škody vyplývající z opatření, které představuje diskriminaci na základě věku, ke dni vyhlášení rozsudku Soudního dvora, kterým byla konstatována diskriminační povaha podobného opatření, pokud hrozí, že dotčené osoby se v uvedené lhůtě nebudou schopny seznámit s existencí nebo významem diskriminace, jejíž oběťmi se staly. Tak tomu může být zejména tehdy, když v uvedeném členském státě existuje spor ohledně možnosti vztáhnout na dotčené opatření závěry vyplývající z tohoto rozsudku.

K nákladům řízení

- 95 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

- 1) Články 2 a 6 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání opatření, které úředníkům ve služebním poměru a soudcům s cílem zajistit jim přiměřenou odměnu přiznává doplatek k odměně ve výši procentního podílu základního platu, který předtím pobírali zejména na základě základního platového stupně, který jim byl pro každou platovou třídu určen při jejich nástupu do služebního poměru na základě věku, pokud toto opatření odpovídá potřebě zajistit ochranu nabytých práv v kontextu, který se vyznačuje zejména vysokým počtem dotčených úředníků a soudců, jakož i neexistencí platného referenčního systému, a nevede k tomu, že bude dlouhodobě přetrvávat rozdílné zacházení na základě věku.
- 2) Zásada efektivity musí být vykládána v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát stanovil počátek běhu dvouměsíční prekluzivní lhůty pro podání žádosti o náhradu škody vyplývající z opatření, které představuje diskriminaci na základě věku, ke dni vyhlášení rozsudku Soudního dvora, kterým byla konstatována diskriminační povaha podobného opatření, pokud hrozí, že dotčené osoby se v uvedené lhůtě nebudou schopny seznámit s existencí nebo významem diskriminace, jejíž obětí se staly. Tak tomu může být zejména tehdy, když v uvedeném členském státě existuje spor ohledně možnosti vztáhnout na dotčené opatření závěry vyplývající z tohoto rozsudku.

Podpisy.